

TURISTIČKA
ZAJEDNICA
GRADA ZADRA

Upoznaj.
Osjeti.
Istraži.

Zadar

REGIJA
ZADAR

Pustolovina je počela prije tri tisuće godina

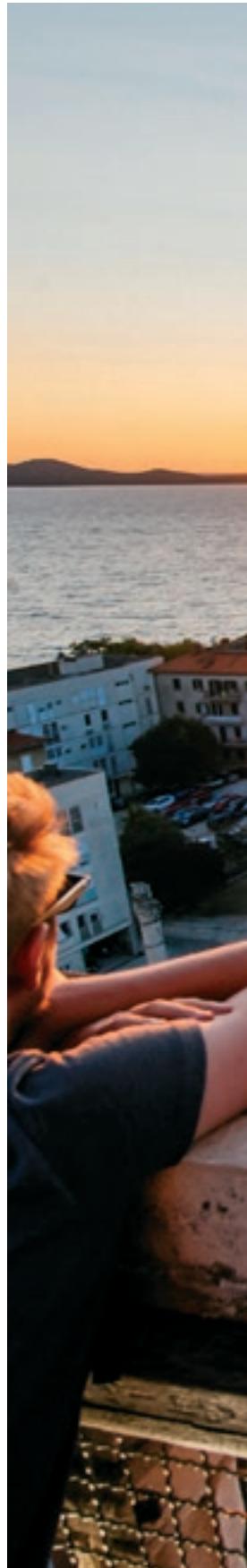
Nisu sve priče poznate, niti tajne odgonetnute. Kulturna je baština Zadra drevna, ponekad vidljiva samo u tragovima i obavijena misterijom. Spomenici graditeljstva, likovne umjetnosti ili pisane riječi nalaze se posvuda u staroj gradskoj jezgri kao čuvari baštine i prohujalih vremena. Potrebno je samo pogled usmjeriti na pravo mjesto.

Na vrhuncu brončanog doba ili početkom ranog željeznog doba, prije najmanje tri tisuće godina, Zadar nastaje kao naselje, a prema legendi koju je prepričao renesansni zadarski pjesnik Petar Zoranić, osnovao ga je legendarni Jazon sa svojim Argonautima. Mitski je pomorac bio plovio istočnim Jadranom na jednom od završnih morskih krakova Jantarnog puta od Baltika do Italije i Grčke, a središnji položaj Zadra na istočnom Jadranu sa svojom dubokom uvalom mogao se činiti sigurnom i mirnom lukom. Tri tisuće godina kasnije Zadar je i dalje sigurna luka za putnike i mirno utočište za brojne turiste iz cijelog svijeta, dok njegovo antičko ime *Jadera* (*Jadera*, *Jadran*) kao da suštinski oslikava položaj Zadra na Jadranskom moru i njegov vjekovni metropolitanski karakter. Izmjenjivale su se republike, carstva, kraljevine, kneževine i federacije, ali je prisustvo grada bilo postojano u vremenima koja su prohujala i onima koja su dolazila.

Jedan je segment te bujne zadarske prošlosti 2017. godine odlukom UNESCO-a uvršten u Popis svjetske baštine. Bedemi zadarskih pobuna, znamenite gradske zidine koje Zadrani zovu *Muraj*, danas su obnovljeni i prostorno revitalizirani u prekrasnu šetnicu. Oni su kameni dio prošlosti grada danas utkane u status kulturnog dobra, ali Zadar je puno više od toga. Njegove ulice i kale, trgovи, parkovi i perivoji, riva okupana nebeskom čistoćom Jadranskog mora, brojne crkve i spomenička baština, otkrivaju drevnost na svakom koraku, dok su moderne instalacije poput Pozdrava Suncu i Morskih orgulja, vizija suvremenosti i inspiracija za nove putnike.

Prije tri tisuće godina postavljeni su temelji i pustolovina je tada već bila počela.

1 Zalazak sunca sa zvonika katedrale svete Stošije

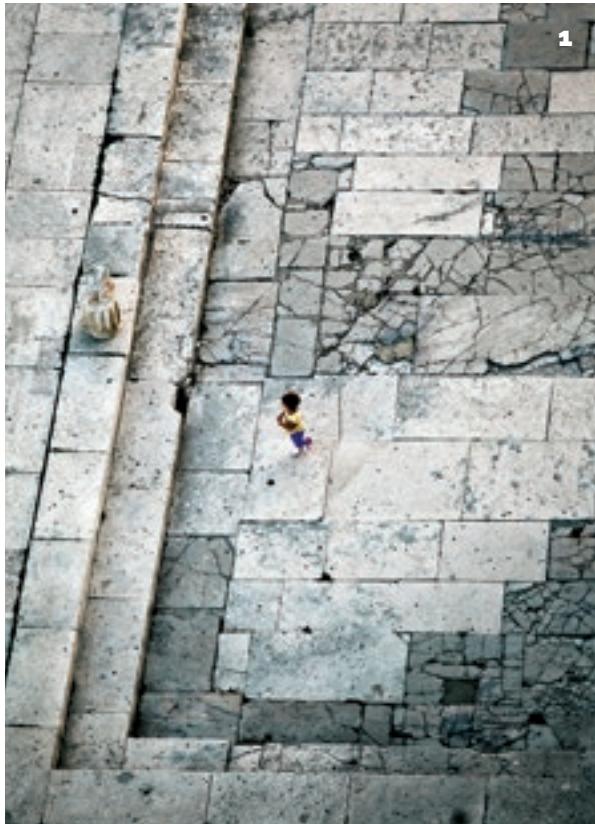

Forum

Od prvog stoljeća prije Krista zadarski je Forum glavno okupljašte rimskih vojnika, religioznih ljudi, činovnika Republike i potom Carstva, kao i trgovaca te svih Zadrana u antičko vrijeme. U vrijeme svojega punog sjaja, Forum je s tri strane bio okružen veličanstvenim trijemom. Nezaobilazna je šetnica i jedan od simbola grada.

-
- 1** Zračna fotografija zadarskog foruma
 - 2** Forum i crkva sv. Donata
-

Gradske zidine i UNESCO

Odlukom UNESCO-ovog Odbora za svjetsku baštinu znamenite 2017. godine zadarske gradske zidine uvrštene su u Popis svjetske baštine kao dio kulturnog dobra. Kopnena vrata srednjovjekovnog Zadra izgrađena su 1543. godine i još uvijek odišu istom mistikom i strahopoštovanjem. Od povijesnih Kopnenih vrata na koja su naslonjena, pa sve do zgrade Sveučilišta u Zadru, lučica Foša neizostavna je šetnica za putnike i turiste te jedan od prepoznatljivih gradskih simbola.

1 Uvala Foša i Kopnena vrata

Sveti Donat

Monumentalni srednjovjekovni spomenik sagrađen je u 9. stoljeću po uzoru na ranu romejsku (bizantsku) arhitekturu. Prvo je nosio ime Svetog Trojstva, a potom i ime biskupa Donata koji ju je dao sagraditi. Koristi se za glazbene programe. Najpoznatiji je spomenik Zadra kojemu su posvećene brojne pjesme.

1 Vanjski izgled crkve sv. Donata

2 Glazbene večeri u crkvi Sv. Donata

Obasjan toplinoom i sjajem

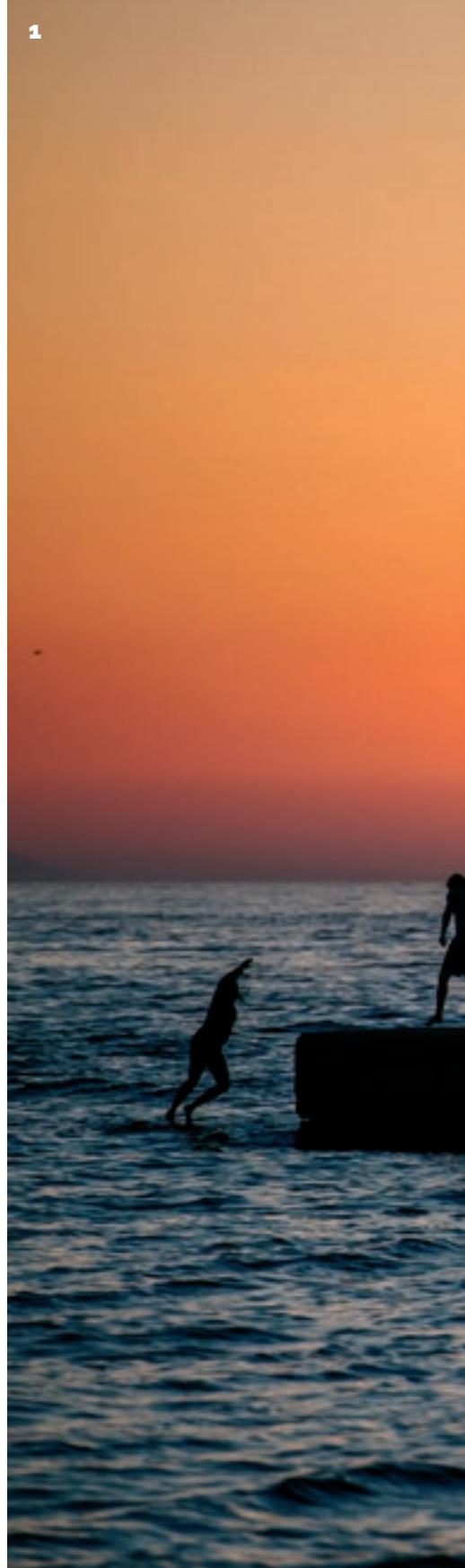
Lijeno se popodnevno sunce sporo primiče horizontu, ali kao da puca od snage. Cijeli je antički Forum u Zadru obasjan toplinom, a na izlozima Arheološkog muzeja u Zadru cakli se njegov odsjaj na narukvici od bakrene žice. Napravljena je po uzoru na nakit sa spiralnim motivima iz željeznog doba, a takve i druge predmete izraduju majstori u muzeju posežući za inspiracijom tri tisuće godina unazad. Od tada je zadarški Poluotok, u kojem je smješten ovaj prizor, značajno promjenio svoje lice, a njegov je središnji trg u međuvremenu ukrašen najvrjednijim spomenikom graditeljstva ranoga srednjeg vijeka, crkvom svetoga Donata iz 9. stoljeća. Tihi je spavač taj Donat.

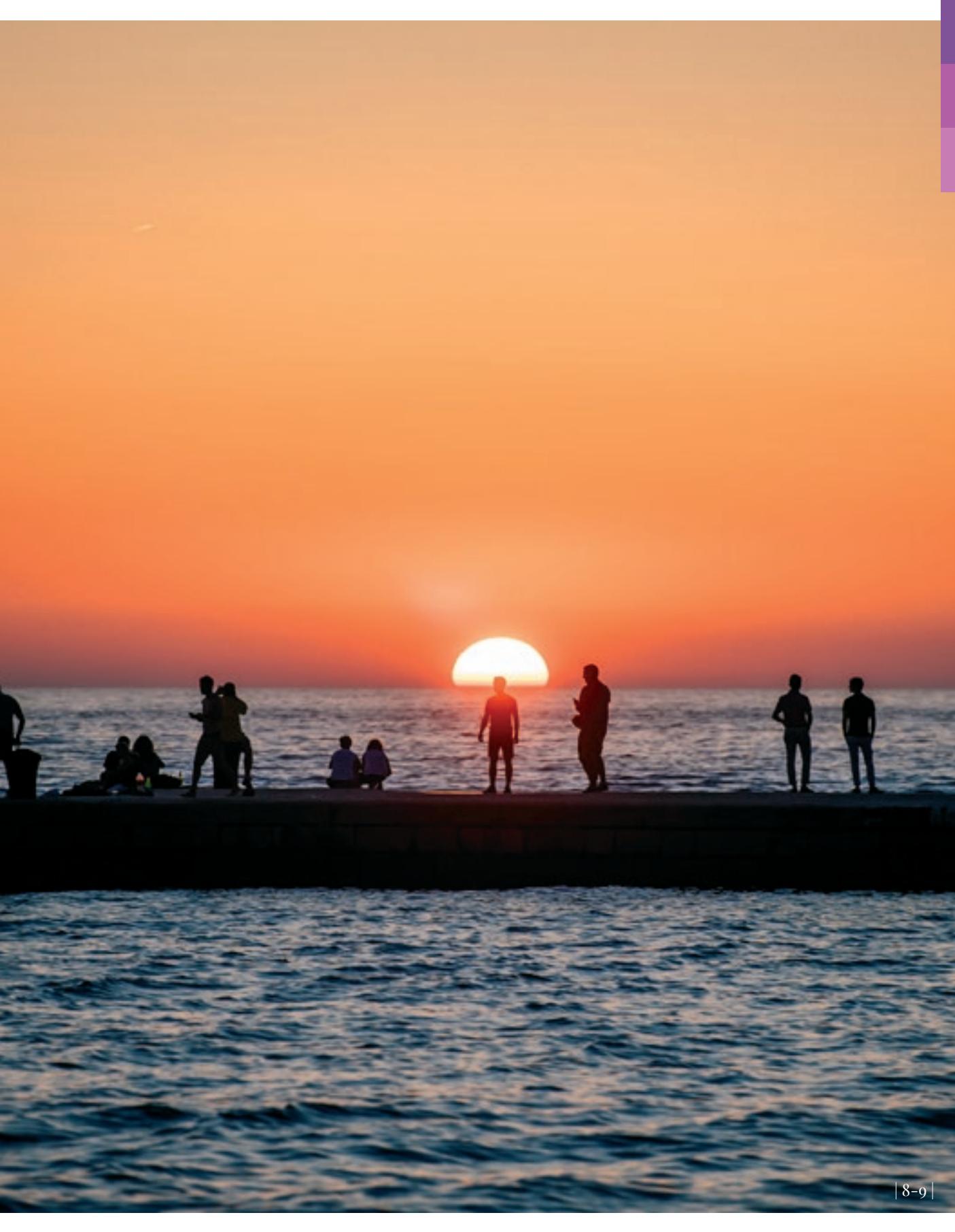
Njegovo usnulo predromaničko ruho danas dominira Forumom nesumnjivo uživajući u pažnji i pogledima divljenja koje dobiva od prolaznika. Unatoč usponima i dramatičnim padovima, slavni dani Foruma i svetoga Donata kao da nikada nisu prošli. Iz tog je vrtloga povijesnih mijena nastao Zadar, koji je do početka dvadesetog stoljeća bio najvažnija dalmatinska komuna i sjedište političke moći raznih republika, kraljevine ili carstava na istočnoj obali Jadrana. U Arheološkom muzeju pod popodnevnim suncem, u vječnoj fjaki naslonjenoj na zadarški Forum, umjetnička su i materijalna svjedočanstva tih prohujalih epoha. Zadar je na tom mjestu poput muzeja na otvorenom, kodirana slagalica vremena u prostoru.

Prošlost je na svakom koraku ostavila svoj trag, pa tako i ona crkvena u graditeljstvu. U Zadru se nalaze crkva svetog Donata, crkva svete Marije, katedrala svete Stošije, crkva svetog Krševana, crkva svetog Šimuna, crkva i franjevački samostan svetoga Frane, crkva Gospe od Zdravlja, crkva svetog Andrije i svetog Petra, crkva svetog Ilije proroka, crkva i samostan svetog Mihovila, crkva svetog Dominika te ostaci crkve svete Nediljice i crkve Stomorica iz ranog srednjeg vijeka.

Nakon proglašenja nezavisnosti Republike Hrvatske i srpske agresije na Hrvatsku, grad Zadar i njegovo zalede napadnuti su u listopadu 1991. neviđenom silom Jugoslavenske vojske kako bi ga osvojili i uništili. Grad Zadar je bio u potpunom okruženju, više puta granatiran i razaran, a znatno je oštećena i zadarška spomenička baština.

Uzborkala prošlost oživjava se s druge strane zrcala, u duhovnom životu grada.

Kneževa i Providurova palača

Kneževa i Providurova palača suvremeni kulturno povjesni kompleks obnovljen je sredstvima EU fondova. Palače su ujedno i turistička atrakcija koja na jednom mjestu objedinjuje muzejski i galerijski prostor, koncertnu dvoranu, multimedijalne dvorane, prostore za edukaciju i kreativno izražavanje te predstavljaju novi društveni, kulturni i turistički centar grada.

1 Atrij Kneževe palače

2 Stalni postav Kneževe palače

Katedrala svete Stošije

Izgrađena u 12. i 13. stoljeću, zadarska katedrala ima bogato ukrašeno pročelje i impresivan trobrodni interijer s ostacima fresaka u bočnim apsidama. Katedrala je bila bombardirana tijekom Drugog svjetskog rata te od tada je obnovljena. Na oltaru u lijevoj apsidi nalazi se mramorni sarkofag s relikvijama svete Anastazije, dok se u koru nalaze raskošno izrezbarena korska sjedala. Stakleno predvorje vam omogućuje da zavirite unutra i kad je katedrala zatvorena, što je često slučaj. Savjet: popnite se na zvonik za panoramski pogled!

1 Katedrala Sv. Stošije

2 Interijer katedrale Sv. Stošije

Zlato i srebro Zadra

U sklopu samostana crkve svete Marije u Zadru formiran je reprezentativni postav, *Stalna izložba crkvene umjetnosti*. Riječ je o jednoj od najvrjednijih izložbi u Hrvatskoj koja se popularno naziva *Zlato i srebro Zadra*. U osam dvorana blistavom ljestvom sjaji neprocjenjivo blago koje čuvaju sestre benediktinke.

-
- 1** Kruna anžuvinške kraljice Elizabete iz 14. stoljeća
2 Relikvijar sa svetim relikvijama i ostataka svetaca
-

1

Arheološki muzej Zadar

Arheološki muzej najstariji je zadarski muzej i drugi najstariji u Hrvatskoj otvoren na početku 19. stoljeća. Čuva više od 100.000 arheoloških predmeta iz svih kulturnih i povijesnih razdoblja od paleolitika do kraja 11. stoljeća. U sklopu preparatorske radionice bavi se i ručnom izradom suvenira, od amfora, posuda i fibula do nakita.

1 Arheološki muzej Zadar

Muzej antičkog stakla

Muzej antičkog stakla jedinstvena je kulturna institucija u cijelom svijetu. Posjeduje specijaliziranu arheološku zbirku s više od 5.000 staklenih predmeta iz razdoblja antike od prvog stoljeća prije Krista do 5. stoljeća. Ima stalni postav i atraktivnu staklarsku radionicu u kojoj se metodom ručnog puhanja izrađuju replike antičkog stakla.

1 Muzej antičkog stakla

Kako na nebu, tako i u Gradu

Od Perivoja kraljice Jelene Madiljevke, kao prvog javnog gradskog perivoja nastalog u vrijeme dok je Zadar još bio grad-utvrda, do Perivoja Vladimira Nazora koji je proglašen spomenikom prirode, zadarska kamena suština obiluje svojim zelenim oazama. U Zadru se još nalazi Perivoj Vrulje s izvorima vode, vruljama, izvan stare gradske jezgre te odnedavna i vodenicom. Perivoj Gospe od Zdravlja ugodno je utočište za šetače od Trga tri bunara do crkve Gospe od Zdravlja. Sve je u znaku šetnje i upijanja dnevnih i popodnevnih senzacija.

Poput svih drugih važnih mediteranskih gradova, Zadar je otvoreno šetalište s trgovima na kojima se odvija život. Narodni trg središte je javnog života već pola milenija, dok je Trg Petra Zoranića, posvećen slavnom zadarskom renesansnom piscu, suvremeniji centar svih zabavnih zbivanja u Zadru. Uz njega se nalazi Trg pet bunara s Kapetanovom kulom, sagrađeni u 16. stoljeću.

Zadar se rijetko nazivao Zadrom. Sva su središta dalmatinskih regija za sve njihove stanovnike i putnike iz kopnenog zaleda ili s otoka nazivani Grad, kao srce i krvotok jednog tijela rasutog po kopnu i moru. Upravo u Gradu sa zadarske rive, gdje je slavni Hitchcock nekad uživao u večernjoj fantaziji i najljepšem zalasku sunca na svijetu, skupina šetača razgledava Pozdrav Sunca i Morske orgulje. Možda se na istom mjestu, kako kaže pjesnik, iskricala posada Arga kako bi svojemu legendarnom putovanju posvetili kamenu suštinu grada u nastajanju. U tim drevnim vremenima, na prostorima na kojima je Jazon tražio bogatstvo i slavu, runo se polagalo u brzake kako bi se skupljalo zlatno grumenje ili prah. Zadarski otočani još uvijek suše runo pred vratima otočnih pojata u vrijeme jemative, kada su jela od ovčetine gastronomski odjek mitova i legendi posvećenih Suncu i njegovom vječnom putovanju. O tom događaju sada pjeva more nošeno jugom kada nježno udara u grad pretapajući prošlost u sadašnjost, a sadašnjost u vječnost.

Kako na večernjem nebu, tako i u gradu.

Pozdrav Suncu

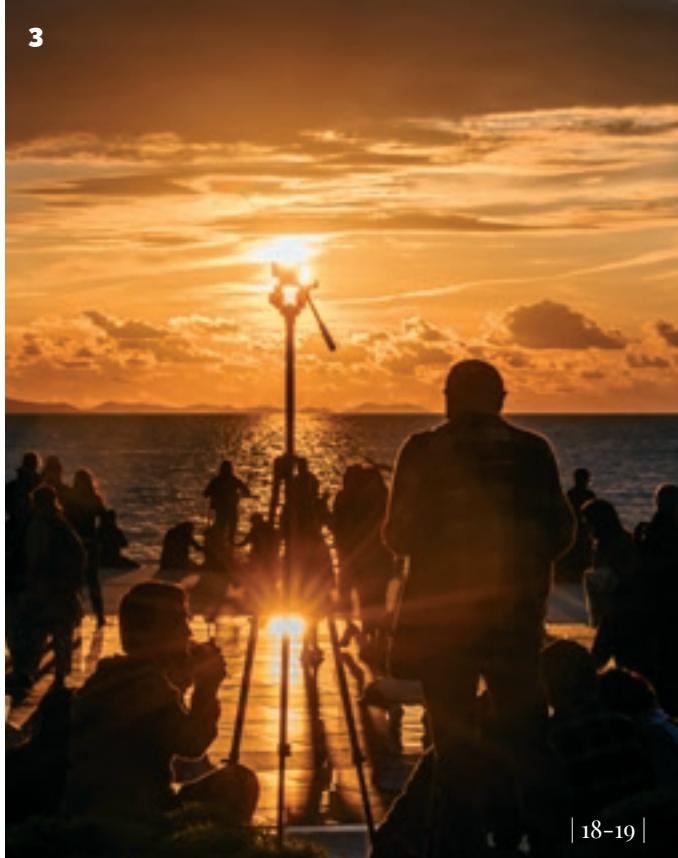
Moderna instalacija Pozdrav Suncu sastavljena od 300 višeslojnih staklenih ploča u obliku kruga promjera 22 metra. Pozdrav Suncu u neposrednoj je blizini Morskih orgulja, druge moderne intervencije na zadarskoj rivi, a obje su Zadar dovele na naslovne stranice svih relevantnih turističkih svjetskih medija.

1, 2, 3 Pozdrav Suncu

2

3

Morske orgulje

Morske orgulje odlomljene su te potom nježno oblikovane i vraćene moru. Protežu se na sedamdesetak metara zadarske obale ispod kojih je na razini najniže oseke, ugrađeno 35 cijevi različitih dužina, promjera i nagiba. Kada zalazak sunca prožme rivu, svjetlosna igra Pozdrava Sunca odvija se u ritmu zvukova Morskih orgulja.

-
- 1** Morske orgulje
 - 2** Fotografija staroga grada
-

2

Barkajoli

Šetnja koja završava gradskim bedemima nastavlja se na drugom kraju gradske luke, ali je do nje najlakše i najkraće doći koristeći usluge barkajola. Od 14. stoljeća ti neumorni čuvari tradicije u malim barkama prevoze putnike po svim vremenskim uvjetima. Tradicija se prenosi s koljena na koljeno, iz generacije u generaciju.

1 Barkajoli

Sfinga

Shrvan bolju zbog ranog gubitka supruge Attilije, slavni Zadranin Giovanni Smirić u njezinu je čast 1901. godine dao sagraditi betonsku sfingu. Nalazi se u gradskom predjelu Brodarica, unutar prostora Ville Attilije i perivoja u uvali Maestral, a legenda kaže kako svim romantičnim dušama ispunjava ljubavne želje.

1, 2 Sfinga

2

Legenda

1. Forum
2. Gradske zidine i UNESCO
3. Crkva svetog Donata
4. Kneževa i Providurova palača
5. Katedrala svete Stošije
6. Zlato i srebro Zadra
7. Arheološki muzej Zadar
8. Muzej antičkog stakla
9. Pozdrav Suncu
10. Morske orgulje
11. Barkajoli (veslači)
12. Sfinga

Impressum/Za izdavača: Turistička zajednica grada Zadra/Foto: Arhiva Hrvatske turističke zajednice, Arhiva Turističke zajednice grada Zadra, Stipe Surac, Alan Grubelic, Tim Ertl, Filip Brala, Mladen Radolovic Mrla, Davor Strenja, Velid Jakupovic Grcko, Dino Stanin/Dizajn: Mladen Košta, Hoba/tisak: Printera grupa d.o.o./© Turistička zajednica grada Zadra Q2-2021, Jurja Barakovica 5, 23000 Zadar, +385 (0) 23 316 166, info@zadar.travel, www.zadar.travel

**APLIKACIJA
ZA LAST
MINUTE
REZERVACIJE**

Otkrijte Zadar uz
aplikaciju **SECRET
ZADAR!**

Trebate smještaj?
Koristite aplikaciju
ZADAR TRAVEL!

Osjeti Zadar!

www.zadar.travel

